

مهدی سجادی آخرین بازمانده از شاگردان کمال الملک

(با تکیه بر اسناد)

مهستی ابوزرجمهری

■ چکیده

کشور ایران مهد بسیاری از هنرهاست و همواره این سرزمین مردان هنرمند بزرگی را در دامان خود پرورانده است. یکی از این مردان بزرگ محمد غفاری معروف به کمال الملک است که از ماهرترین نقاشان عهد قاجار محسوب می‌شود. کمال الملک در زمان حیات خود اقدام به تربیت شاگردانی کرد که آخرین بازمانده از آنان چندی پیش در کشور اتریش بدرود حیات گفت. وی مهدی سجادی است که به نقاش پرتله شهرت دارد و تاکنون پرتله‌های بسیاری از شاهان و دولتمردان ایرانی و غیرایرانی از وی به‌جا مانده است. او سال‌ها مقیم کشور اتریش بود و در آنجا تنها زندگی می‌کرد. اهمیت نگارش این مطالب در آن است که مهدی سجادی آخرین بازمانده از نسل شاگردان کمال الملک به‌شمار می‌آید و در حال حاضر فقط یک سند ۲۴ برگی از وی در آرشیو ملی کشور موجود است.

کلیدواژه‌ها

مهدی سجادی؛ کمال الملک؛ نقاشان؛ اتریش.

مهدی سجادی آخرین بازمانده از شاگردان کمال الملک (با تکیه بر اسناد)

مهستی ابوزرجمهری^۱

مقدمه:

محمد غفاری ملقب به کمال الملک از معروف‌ترین مشاهیر نقاشی ایران است که در سال ۱۲۶۸ق. در کاشان پا به عرصه وجود نهاد. وی فرزند میرزا بزرگ کاشانی است. وقتی که سیزده‌ساله بود از کاشان به تهران آمد و در مدرسه دارالفنون مشغول به تحصیل شد. آن‌طور که مهدی بامداد در کتاب «شرح حال رجال ایران در قرن ۱۲ و ۱۳ و ۱۴ هجری» گفته است: «تقرب وی به ناصرالدین شاه از اینجا ناشی شد که روزی ناصرالدین شاه در حدود سنه ۱۲۹۸ق. وارد دارالفنون گردید، تابلویی از علیقلی میرزا اعتضاد السلطنه وزیر سابق علوم (فرهنگ) کشیده شده بود، ناصرالدین شاه به آن تابلو نزدیک شده ایستاد و گفت چقدر شبیه اعتضاد السلطنه است، عیناً خود اوست و از آن نقاش پرسید. میرزا علی اکبرخان مزین الدوله نطنزی که استاد نقاشی دارالفنون بود، میرزا محمد کاشی (کمال الملک) را معرفی کرد و گفت کار این شخص است. ناصرالدین شاه او را تشویق و تحسین بسیار نمود و موابجی برای او برقرار کرد و چند روز بعد او را خواست و در شمس‌العماره جای داد و جزو پیشخدمتان و نقاش‌باشی او گردید و این سمت را تا اواخر سلطنت مظفرالدین شاه دارا بود»^۲.

در سال ۱۳۱۰ق. ناصرالدین شاه وی را به «کمال الملک» ملقب کرد. در سال‌های پایانی سلطنت ناصرالدین شاه، کمال الملک به قصد عزیمت به اروپا مشغول آموختن زبان فرانسه شد و در سال ۱۳۱۴ق. ایران را ترک کرد. وی در ضمن این سفر که سه‌سال به درازا کشید به مطالعه و فراگیری هر چه بیشتر نقاشی پرداخت در ایتالیا و فرانسه پرداخت و اغلب در موزه

۱. کارشناس ارشد تاریخ، کارشناس

برنامه‌ریزی و بررسی اسناد و مدارک کشور، گروه مستندسازی، سازمان اسناد و کتابخانه ملی ایران.

۲. بامداد، مهدی (۱۳۷۱). شرح حال رجال ایران در قرن ۱۲ و ۱۳ و ۱۴ هجری. تهران: انتشارات زوار. ص ۲۶۴.

معروف لوور مشغول به کار بود. وقتی مظفرالدین شاه در سومین سفر خود به اروپا وی را در موزه لوور دید به او امر کرد که به ایران بازگردد و کمال الملک به ایران بازگشت. در پی بازگشت به کشور، به کمک میرزا ابراهیم خان حکیم الملک به تأسیس مدرسه صنعتی همت گماشت. در اواخر عمر مدرسه را به هم زد و رهسپار مشهد شد و در همین ایام یک چشم خود را از دست داد و به مداوای چشم دیگر خود پرداخت. پس از بهبودی عازم ملک شخصی خود در حسین آباد نیشابور شد و در همان جا نیز دار فانی را وداع گفت. تابلوی «تالار آئینه» از کارهای بسیار معروف کمال الملک است که وی پنج سال از زندگی خود را صرف کشیدن این تابلو کرد. شاید بتوان ادعا کرد که هنر مینیاتور حیات خویش را مدیون کمال الملک است. وی در طول حیات خویش شاگردانی را پرورد که آخرین آنان چندی پیش در وین از دنیا رفت. از جمله شاگردان وی می توان به حسین شیخ، حسین بهزاد، علی اکبر صنعتی، علی رخساز و علی محمودی اشاره کرد (به نقل از سایت وطن پویان)^۱. «مهدی سجادی» آخرین بازمانده از شاگردان کمال الملک محسوب می شد که به نقاش پرتره معروف است. هدف نگارنده از انجام این تحقیق صرفاً معرفی وی به عنوان آخرین بازمانده از نسل کمال الملک که اخیراً در خارج از کشور به دیار باقی شتافت^۲ و سند موجود در این زمینه است که حاوی ۲۴ برگ و به شناسه بازیابی ۵۴۱۷۸/۲۹۷ موجود است و به دلیل منحصر به فرد بودن این سند تصویر تمام برگ های آن برای مشاهده علاقه مندان درج شده است.

مهدی سجادی متولد سال ۱۲۹۶ شمسی در مشهد است. وی آخرین نقاش سلطنتی ایران

1. www.vatanpooyan.com
2. www.irani.at/

است که به کشیدن پرتره‌های پرسرعت از شخصیت‌های برجسته جهان مشهور است. او قادر بود بین ۵ تا ۱۰ دقیقه یک پرتره را شروع و تمام کند. آغاز نقاشی حرفه‌ای سجادی در شش یا هفت سالگی بود. سجادی ابداع‌کننده سبک خاصی از نقاشی بود که بین امپرسیونیسم و اکسپرسیونیسم قرار می‌گیرد. چون تخصص وی در ثبت چهره‌های سیاسی از ممالک مختلف جهان است، به «نقاش همایونی» معروف شد. در سال ۱۳۹۴، در یکی از شبکه‌های تلویزیونی، برنامه‌ای راجع به وی پخش شد که به بررسی روزگار وی و زندگی در دیار غربت پرداخته شد و مهدی سجادی از چگونگی گذران زندگی خود صحبت می‌کرد. در اسنادی که در آرشیو ملی ایران از وی موجود است نیز با عنوان «نقاش همایونی» از وی یاد شده است. در نشست‌های در شهر لندن در سال ۲۰۰۷، زندگی و آثار مهدی سجادی به‌عنوان آخرین بازمانده از نسل شاگردان نقاشی استاد کمال‌الملک مورد بررسی و تجلیل قرار گرفت. همچنین آیین بزرگداشت دیگری نیز برای این هنرمند در هفتم نوامبر سال ۲۰۱۰، در محل رستوران ایرانی «آپادانا» در شهر وین برگزار شد (به نقل از وبگاه باشگاه خبرنگاران).^۱

همان‌گونه که گفته شد جست‌وجو در اسناد آرشیو ملی ایران نشان داد یک سند مربوط به وی وجود دارد و از او با عنوان «نقاش مخصوص اعلیحضرت همایون شاهنشاهی» ذکر شده است. این سند مربوط به سال‌های ۱۳۳۸ و ۱۳۴۴ است و حاوی مطالب زیر است:

- نامه وزارت دربار به وزارت فرهنگ و هنر در مورد برقراری مقرری برای مهدی سجادی؛
- نامه دکتر علی‌اصغر عزیزی، رایزن فرهنگی سفارت کبرای ایران در آلمان به مهدی سجادی حاوی تقدیر از وی به جهت کشیدن پرتره دکتر ادناتر صدراعظم آلمان، لئوپولد فیگل نخست‌وزیر اسبق و رئیس کنونی مجلس اطریش، علاقه‌مندی راب نخست‌وزیر فعلی نسبت به ترسیم پرتره از خود توسط سجادی؛
- ابراز خوشوقتی وزیر فرهنگ از توفیقات حاصله برای مهدی سجادی در یادگیری فنون نقاشی در اروپا
- امتناع مهدی سجادی از قبول هدایای دولتمردان اطریش در قبال کشیدن پرتره آنان و پیشنهاد وزارت خارجه مبنی بر اعطای نشان علمی به وی؛
- درج مطالبی در جراید آلمان و اطریش در مورد پرتره‌های سجادی از دولتمردان این کشورها؛
- درخواست مهدی سجادی از اداره کل تعلیمات عالییه و روابط فرهنگی مبنی بر اعطای بورس از طرف آنان برای تحصیل دو فرزندش در اروپا؛
- ابراز حیرت دکتر آدولف شرف از ترسیم پرتره‌اش توسط مهدی سجادی در ۱۱ دقیقه.

نمایی زیبای کشور

شماره
تاریخ
پیوست

موضوع

وزارت آموزش و پرورش

در جواب نامه شماره ۱۸۵/رو - ۲۶ / ۲ / ۴۴ موضوع

برقراری کمک ویا تامین محل حقوق جهت آقای مهدی سجادی

نقاش مخصوص دربار شاهنشاهی بطوریکه استحضار دارند در -

سال ۱۳۴۴ تنها حقوق و مزایا و هزینه های اداری خانه های

فرهنگی در هندوستان - پاکستان - آنکارا - و قسمتی از اعتبارات

خانه های فرهنگی لبنان - بخنداد در اختیار وزارت فرهنگ

و هنر قرار گرفته که محل خرج آنها معلوم است .

خواهشمند است دستور فرمائید بپهر کیفیتی که

مقتضی میدانند راساً اقدام فرمایند .

۶۰۴۹۸

۳۴۵/۳/۱۹

۳

معاون اداری وزارت فرهنگ و هنر - زبانی .

۴۴۵۹۸

تقریر

وزارت فرهنگ و هنر
مرکز اسناد دفتر وزارت
مشاورت س - سند
شماره ۱۵۰
نوع برز
موضوع

ساکما، شناسه سند: ۵۴۱۷۸/۲۹۷، پاسخ وزارت فرهنگ و هنر به وزارت آموزش و پرورش راجع به
برقراری کمک یا مقرری در حق مهدی سجادی

دوموع تهیه پاسخ بروف
میژه بز اشاره فرماید

وزارت آموزش پرورش

دوره
شماره ۹۸۵ / ر
اریخ ۲۹ / ۴ / ۵۴
نیمه دوم

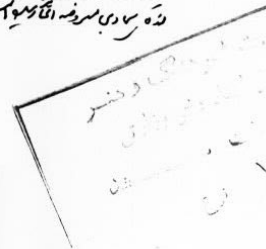
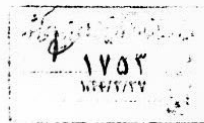
وزارت فرهنگ و هنر

با ارسال رونوشت مکاتبات بین وزارت دربار شاهنشاهی و وزارت فرهنگ (سابق)
در مورد آقای مهدی سجادی نقاش مخصوص دربار اعلیحضرت همایون شاهنشاه
باستحضار میرساند که آقای سجادی ما هانه ده هزار ریال از محل کمک به هنرمندان
از وزارت فرهنگ (سابق) دریافت میکرده اند که در تاریخ ۱۵ تیر ۱۳۴۴ قطع
شده بود و چون ردیف حقوقی برای ایشان وجود نداشت سال گذشته در اجرای
اوامر مطاع ملو کانه مبلخی بایشان پرداخت شد و قرار بود در بودجی سال
۴۴ برای ایشان ردیفی منظور گردد . باتفکک وزارت فرهنگ چون اعتبار کمک
به هنرمندان در اختیار وزارت فرهنگ و هنر قرار گرفته است متنی است بانوجه
به خدمات ذیقمت و مؤثر آقای سجادی در راه شناساندن ایران و همچنین آثار
گرانبهائی که بوجود آورده اند دستور فرمایند مقررئ مناسب برای ایشان از محل کمک
به هنرمندان برقرار شود .

تأیید کردی
۱۶ / ۱۱ / ۱۳۴۴ م

تأیید کردی
وزارت آموزش و پرورش

مبنی بر
دوره ساری بر سره انقا کسب است که در نامه اوله رسید
مهره
۱۶ / ۱۱ / ۱۳۴۴ م

ساکما، شناسه سند: ۵۴۱۷۸/۲۹۷؛ درخواست وزارت آموزش و پرورش از وزارت فرهنگ مبنی بر
برقراری مقرری برای مهدی سجادی نقاش مخصوص دربار

وزارت فرهنگ
و تفریح

۱۳۴۳/۵/۲۴
۱۱/۸۱۴۴

جناب آقای وزیر محترم دربار شاهنشاهی

عطف بشماره ۲۷۵۸ مورخ ۴۲/۴/۲۲ در مورد مساعدت به آقای مهدی سجادی
نقاش مضموم دربار اعلی حضرت همایون شاهنشاه ، چون ردیف بودجه یکس
از محل آن درگذشته ماهانه ده هزار ریال از طرف وزارت فرهنگ پناهمرده پرداخت
میشده در تاریخ ۱۵ تیر ۱۳۴۰ قطع گردیده بود و در بودجه سال جاری هم
مطی برای پرداخت این ماهانه وجود نداشته مقرر شد مبلغ پنجاه هزار ریال از محل
اعطای سری پناهمرده پرداخت شود . متنی است مراتب را به عرض همایونسی
برسانند و در صورتیکه او امر جدیدی شرفصدور یافت ابلاغ فرمایند .-

وزیر فرهنگ

۱/۳

ساکما، شناسه سند: ۵۴۱۷۸/۲۹۷. نامه وزارت دربار شاهنشاهی به وزارت فرهنگ و
هنر راجع به برقراری مقرری در حق مهدی سجادی

شماره ۱۵۰۶

تاریخ

پیوست ۸ - ۲ / ۳۴۴

دربار شاهنشاهی

مقام مامور
۸۰ عدد در ۳۴۴

وزارت فرهنگ و هنر

خواهشمند است دستور فرمایید از هر اقدامی که نسبت بنامه ۴۴/۲۶ شماره ۹۸۵ وزارت آموزش و پرورش در باره برقراری مقرری آقای مهدی سجادی معمول داشته اند

وزارت فرهنگ و هنر
مهر کز اسناد دفتر وزارت
مشخصات
۱۶۰
فوق
رضی
وزیر فرهنگ و هنر
۱۳۴۴/۳/۱۰
۲۲۷۲
۱۳۴۴/۳/۱۰

ساکما، شناسه سند: ۵۴۱۷۸/۲۹۷. نامه وزیر فرهنگ به وزیر دربار شاهنشاهی راجع به نبودن ردیف بودجه برای پرداخت مقرری به مهدی سجادی و پرداخت آن از محل اعتبارات سری

دردموقع تهیه پاسخ بمرور
میزبزه نیز اهلان فرما

وزارت آموزش عالی و پرورش

اداره

شماره ۳۷۵۸

تاریخ ۱۳۴۳/۴/۲۲

ضمیمه

جناب آقای دکتر جهانشاهی و زیر فرهنگ

آقای مهدی سجادی نقاش مخصوص دربار اعلیحضرت همایون شاهنشاه
وهترمند زبردست طبق مدارکی که در دست دارد و نامه های
آن وزارت خدمات هنری ایشان برای هنر و فرهنگ کشور ارزش زیاد دارد
عریضه ای به پیشگاه مبارک ملکانه معروض داشته که از شرح عرض گذشته
امرو مقرر فرمودند " توجه واقداً نسبت بتقاضای او بشود "
خواهشند است دستور فرمائید از هرگونه مبادعتی که درباره ایشان
معمول خواهند داشت وزارت دربار را مطلع سازند تا بحرض برسد •
وزیر دربار شاهنشاهی

رونوشت پراپس اصل است

ساکما، شناسه سند: ۵۴۱۷۸/۲۹۷. نامه وزیر دربار شاهنشاهی به دکتر جهانشاهی
وزیر فرهنگ مبنی بر با ارزش بودن خدمات هنری مهدی سجادی برای فرهنگ
و هنر کشور و نوشتن عریضه از طرف وی

وزارت آموزش عالی

شماره

تاریخ

پیوست

۱ - ع

موضوع

وزارت دربار شاهنشاهی

عطف بنامه شماره ۱۶۰۶ - ۸ / خرداد / ۱۳۴۴

رونوشت شرحی که در پاسخ نامه شماره ۱۸۵ - ۲۶ / اردیبهشت

۱۳۴۴ وزارت آموزش و پرورش راجع به آقای مهدی سجادی

صادر شده است به پیوست جهت تفهید اطلاع ایفاد میگردد .

۲۰۹۷

۲۴۴/۲۶۱۵

از طرف وزیر فرهنگ و هنر . زمانی .

۴۵۲۶۴

توزیع

وزارت فرهنگ و هنر
مرکز اسناد دفتر وزارتی
مشخصات سند
شماره ۱۶۰
موضوع سوابق فرهنگی
نوع و تاریخ

ساکما، شناسه سند: ۵۴۱۷۸/۲۹۷. نامه وزیر فرهنگ به وزارت دربار شاهنشاهی راجع به ارسال رونوشت نامه وزارت آموزش و پرورش در مورد مهدی سجادی

وزارت فرهنگ

اداره کل تعلیمات عالیہ و روابط فرهنگی

شماره

تاریخ

ضمیمه

جناب آقای بهبهانیان مدیرعامل بنیاد پهلوی

استاد مهدی سجادی هنرمند معروف و نقاش مخصوص اعلیحضرت همایون شاهنشاهی که تاکنون بارها مورد تقدیر و تشویق قرار گرفته اند ضمن شرحی بعنوان این اداره تقاضا کرده اند که بنیاد پهلوی از راه اهدای بورس به دو فرزند ایشان که درین مشغول تحصیل هستند و استعداد سرشاری نیز دارند توجهی بحال ایشان مبذول دارند.

چنانکه استحضار دارند استاد سجادی در رتبه استعدادهای هنر درخشان خود چه در داخل چه در خارج کشور کسب شهرت و افتخار فرزانگی کرده اند و با همت بلند که دارند در سفر اخیر خود به اطرش حتی از پذیرفتن مبلغ مهمی که بمناسبت یکی از آثارشان از طرف اولیای دولت اطرش با اعطای شده بود بعنوان اینکه زندگی لطف و عنایت پندگانه اعلیحضرت همایون شاهنشاهی هستند امتناع جستند.

از آنجائیکه بنظر این اداره چنین هنرمندی شایسته هرگونه مساعدتی است و همه گونه مساعدتی بفرزند ایشان در حکم مساعدت بشخص این هنرمند خواهد بود خواهشمند است بمقرر فرمایند از بذل توجهی که در حق فرزند ایشان خواهند فرمود این اداره را نیز مسخرمانند.

مدیرکل تعلیمات عالیہ و روابط فرهنگی • دکتر جلال کسائی
=====

۱۳۸۲/۲/۲۷
۵۸۲۸-۱۷

رونوشت محض استحضار استاد مهدی سجادی نقاش مخصوص همایونی فرستاده میشود.

مدیرکل تعلیمات عالیہ و روابط فرهنگی • دکتر جلال کسائی

۵۸۲۸/۱۷

ساکما، شناسه سند: ۵۴۱۷۸/۲۹۷. نامه دکتر جلال کسائی مدیرکل تعلیمات عالیہ و روابط فرهنگی وزارت فرهنگ به بهبهانیان مدیرعامل بنیاد پهلوی راجع به تقاضای مهدی سجادی مبنی بر استفاده از بورس تحصیلی برای فرزندانش در وین

جناب آقا هلا* وزیر محترم دربارنا هفتنا هسی

محترماً با استحضار میسرمانند که اخیراً برای نشان دادن نمونه ادب و هنر و استعداد ادب پرانی آقا استاد مهدی سجادی تصویر آقا را بصدراعظم و حضرت رئیس جمهوری و جناب آقا یونیکل رئیس مجلس اطریش هر یک در مدت چند دقیقه ترسیم نمودند که مورد العاده و مورد اعجاب و تحسین و قدردانی آنان قرار گرفته و جناب آقا یونیکل شرح تفصیل تهیبا بین تا بلوها را بوسیله هنرمندان ایران در مجلس رسمی که اینجانب هم حضور داشتم با آب و تاب بیان میداشتند و آنرا که از همه مهمتر و حیرت انگیز تر نیز برای جبران زحمات استاد سجادی ما هر یک مبلغ سی هزار تریلیونگ با نشان دادن آقا با استاد سجادی پسر از تشکر اظهار داشتند که هر چند زنده گانی وسط لغات ایشان را تماماً باید گمان اهل حضرت همه اینها هفتنا ه ایران تا مین برموده اند و هیچگون احتیاجی ندارند و خود را پسندند همچنین بقرا را اطلاع رئیس جمهور اطریش هم به ایمنی برتجسید و تعریف از هنرمندانی و قدردانی از ایشان توسط وزیر مختار خود در تهران بحضور اهل حضرت هماکنون میفرستد.

والبتّه وزیر مختار اطریش انرا بعرض خواهد رسانید *

ضمناً جراید مهم اطریش و آلمان با چاپ تا بلوها یا استاد سجادی مقالات بسیار آبروشده را جاع با نشان و کشور ایران نگاشته و منتشر ساخته اند که تاکنون کمتر سابقه داشته است.

چون خدمات و تبلیغات هنرمندان و مخصوصاً علو طبع ایشان تا تیرگی بی در اینجا کرده و در خور تقدیر است مرا تیرا با استحضار میسرمانند تا در صورتیکه بنظر حضرت اجل تالی مختصی باشد مرا تیرا بعرض پیشگاه ملوگانه رسانده تا خاطر مبارکشان مطلع باشد *

سارتننا هفتنا هی ایران - هسن

جواد عامری

رونوشت جهت اطلاع آقا و پروفسور مهدی سجادی ارسال میشود *

مستشار رسالت ناهفتنا هی ایران

هسن

وزارت امور خارجه
مرکز اسناد دفتر وزارت
مشخصات
شماره ۱۹۰

ساکما، شناسه سند: ۵۴۱۷۸/۲۹۷. نامه جواد عامری سفیر ایران در اتریش به علاء وزیر دربار راجع به ترسیم تصاویر صدراعظم، رئیس جمهور و رئیس مجلس اتریش توسط مهدی سجادی و امتناع وی از قبول وجه بابت این کار، انتشار اخباری در جراید اتریش و آلمان راجع به مهدی سجادی

شماره ۱۲۱۴
تاریخ ۱۳۳۸/۷/۲۷
پرست

رایزن فرهنگی

جناب استاد مهدی سجادی هنرمند ایرانی

موقعت جناب عالی در تهیه تابلو نقاشی جناب آقای دکتر ادنازگر صدراعظم آلمان که پیش خدمت آن در محفل اوس برآمد آلمان امتنان است الحق موجب بند آبروی کشور ایران واقع در محفل صدراعظم ایران را تمام ساخته است از این رو موقعت حاصله را صحیحانه تبریک گفته و دوباره توفیق جناب عالی را در شناساندن کشور ایران و خدمت به این خواستارم چنانچه امر به وزارت فرهنگ و اداره کل هنرهای زیبای کشور ایران گزارش گردید تا اقدامات موقعت سرکار حاصل شود.

رایزن فرهنگی سفارتکبرای شاهنشاهی ایران در آلمان

دکتر علی اصغر عزیز

علی اصغر عزیز

سفارت فرهنگ و هنر
در آلمان
مستندات
شماره
موضوع

ساکما، شناسه سند: ۵۴۱۷۸/۲۹۷. تبریک دکتر علی اصغر عزیز رایزن فرهنگی سفارت ایران در آلمان به مهدی سجادی بابت ترسیم چهره صدراعظم آلمان و انتشار خبر این موفقیت در جراید آن کشور

ترجمه

رئیس جمهور
جمهوری فدرال آذربایجان

وین نهم سپتامبر ۱۹۹۱

دوست عزیز و محترم

از اعلیحضرت شاهنشاه اجازه می‌خواهم از تاثیر بسیار شدیدی که در نتیجه ملاقات یک هنرمند هموطن اعلیحضرت
بمن دست داده است خاطر شما را مطلع سازم .

آقای پروفسور مهدی سجادی نقاش مخصوص اعلیحضرت شاهنشاه چند عمویش از من درخواست کرد که انتخاب
ترسیم تابلو نقاشی صورت خود را بایشان بدهم . در اوایل ماه سپتامبر من خواهش ایشان را بپذیرفتم و سیارحیرت زده شدم
که پس از درست ۱۱ دقیقه تابلو صورت مرا تمام کرده و من ارائه داد که بدون مبالغه این تابلو بایستی درجه عالی
شناخته شود .

من بقدری از هنر فوق‌العاده این مرد تحت تاثیر قرار گرفتم که نتوانستم ساکت بمانم و اینکه وجود این هنرمند بزرگ را
با اعلیحضرت شاهنشاه ایران صمیمانه تبریک می‌گویم و ملت ایران باشکوه‌ای فرآوان خود داشتن چنین فرزندی را
تبریک گفته سعادت و خوشبختی اعلیحضرت شاهنشاه و کشور ایران را از صمیم قلب خواستارم .
خواهشمندم احساسات بی‌آلایش و خلل‌ناپذیر من را بپذیرید .

دوست صمیمی اعلیحضرت شاهنشاه :

دکتر آدلف شرف

(اعضاء)

ساکما، شناسه سند: ۵۴۱۷۸/۲۹۷. نامه دکتر آدلف شرف رئیس جمهور آذربایجان راجع به شگفتی
خود از ترسیم چهره‌اش توسط مهدی سجادی در ۱۱ دقیقه و عرض تبریک به شاه در این
خصوص

وزارت فرهنگ

اداره کل تعلیمات عالیہ و روابط فرهنگی

شماره ۴۵۷۴/۳۰

تاریخ ۴۸/۸/۶۰

شبه

استاد هنرمند آقای مهدی سجادی

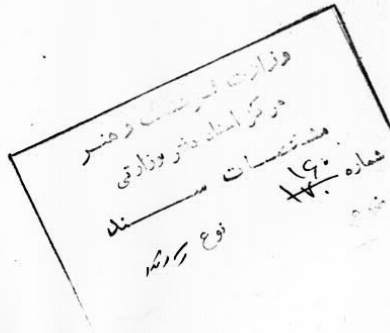
طبق گزارش‌های که رسیده شما توفیق یافته اید که هنگام توقف در اروپا بسمت
عنايات ذات انور ملوکانه با ابراز لیاقت و مهارت در فن نقاشی افتخاراتی بنفع فرهنگ
و هنر کشور تحصیل نمایند. وزارت فرهنگ ضمن امیدواری باد امه چنین فعالیت‌های
مفیدی لازم میدانند از مساعی شما در این مورد کمال قدر دانی بعمل آورد.
وزیر فرهنگ

=====

رونوشت محض است حضرا استاد هنرمند آقای مهدی سجادی ایفاد میشود.

مدیرکل تعلیمات عالیہ و روابط فرهنگی

دکتر جلال کسائی

ساکما، شناسه سند: ۵۴۱۷۸/۲۹۷. قدردانی وزیر فرهنگ از مهدی سجادی بابت کسب افتخار به نفع

فرهنگ و هنر کشور

اداره روابط فرهنگی
شماره ۳۵۸۳۱/۸
تاریخ ۳۸/۸/۲۹
پرست

وزارت فرهنگ

آقای مهدی سجادی نقاش برتره تیسست دربار اعلیحضرت همایون شاهنشاهی کمازکارمندان قدیمی دولت استواکون چندسالی است که در شهر وین بسربیرد و با هنر گرانیهای خود در موزه ایران و ایرانی مجاهدت مینماید اخیراً از حضرت رئیس جمهوری اتریش و جنابان آقایان صدراعظم و رئیس مجلس شورای ملی آن کشور تصاویری تهیه نمود که از هر جهت مورد امتنان و تقدیر مشارالیهم بود است .
این تصاویر و سائیر تابلوهای آقای سجادی در محیط هنری اتریش فوق العاده مورد توجه و تشویق واقع شده و مخصوصاً عنو طبع استاد هنرمند کتاتین حوائج خود را مرسوم عنایات اعلیحضرت همایون شاهنشاهی دانسته و باین ملاحظه از قبول هدیه مادی آقایان فوق الذکر خود داری نموده بی اندازه حسن اثر بخشیده است و در ایام مهم اتریش و آلمان ضمن گراور آثار استاد مقالات بسیار آبرومندی را جمع بایشان و کشور ایران نگاشته اند که تصدیق سفارت شاهنشاهی ایران در وین کمتر سابقه داشته است .
نظر بر اینکه تشویق کسانیکه بمنظور افزایش حیثیت و اعتبار کشور در خارج و داخل بذل مساعی مینمایند موجبات مزید دلگرمی اینگونه خدمتگزاران صمیمی است وزارت امور خارجه پیشنهاد مینماید با اعطای یک قطعه نشان علمی آبرومند از استاد هنرمند قدر دانی بعمل آید .
رونوشت مکاتبات مقامات رسمی اتریش و سفارت شاهنشاهی ایران و همچنین عین و ترجمه بعضی مقالات جراید در این خصوص جهت مزید استحضار به بیوست ارسال میشود و خواهشمند است دستور فرمایند وزارت امور خارجه را از نتیجه اقدامی که بعمل خواهند آورد مستحضر سازند .

وزیر امور خارجه

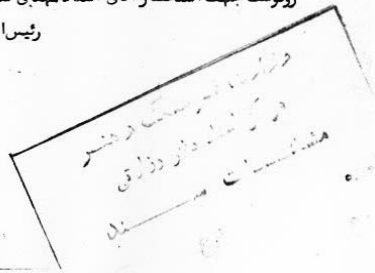
=====

۱۵۸۳۱/۸
۳۸/۸/۲۹

رونوشت جهت استحضار آقای استاد مهدی سجادی نقاش برتره تیسست دربار شاهنشاهی ارسال میگردد .

رئیس اداره روابط فرهنگی - محمد رضا امیر تیمور

محمد رضا امیر تیمور

ساکما، شناسه سند: ۵۴۱۷۸/۲۹۷، نامه وزیر امور خارجه به وزارت فرهنگ راجع به ترسیم برتره چند تن از مقامات اتریش توسط مهدی سجادی و امتناع وی از قبول هدایای مادی، پیشنهاد اعطای یک قطعه نشان علمی به او

شماره ۱۱۳۳۹
تاریخ ۱۳۳۸/۶/۴
پرست

رایزن فرهنگی

حضرت‌گرای جناب آقای استاد مهدی سجادی

درود و مجلس که اینجانب میسرود داشت جناب آقای گویند اینک نخست وزیر سابق و رئیس کتبی مجلس انجمن که سال گذشته بدعوت دولت شاهنشاهی به ایران فرزیده بود و در کشور ایران جهت استعدادهای حاصلات فراوان بطریق شرف تابلو نظامی ایشانرا که جناب عالی تهیه نموده اید بیان داشته و در حضور همه هیأتی از اهل انجمن و نمایندگان سفارتخانه عالی خارجی قدرت حضرت ایرانی را ستودند . بطوریکه اظهار کرده اند که تابلوی پروردگار که تا پیش از این در مجلس شورای ملی انجمن و طرف بحث و تکرار عمل قرار گرفته و جنگی در تابلوی حضرت ایرانی مطلقاً نقلت شده است جناب آقای ربی نخست وزیر انجمن نیز که تابلوی مذکور را دیده اند اظهار اشتیاق بنسب تابلوی پروردگاران خود شده و بنمایان سرکار خواسته اند تابلوی ایشان را هم ترسیم کند از طرفیکه رئیس اداره اطلاعات نخست وزیری انجمن امروز به اینجانب اطلاع داده اند تابلوی که از آقای نخست وزیر تهیه کرده اید به بنیادیت میسرود خانه معظمه قرار گرفته و سایر بنیادین در ایشان نموده است

موظفین که بدین ترتیب در راه معرفی کشور و میهنشان بهین حاصل کرده اند به جهت کمال اعتبار و خودتوجهی است و بسیار به نیکم . همان امریست که سفارت وزارت فرهنگ و اداره کل هنرهای زیبای کشور ارسال کرده است .

تولید جناب عالی را در شناساندن ایران و میهنشان ایرانی - خود نام .

رایزن فرهنگی سفارت شاهنشاهی ایران در انجمن

دکتر علی اصغر عزیزی

دکتر علی اصغر عزیزی

ساکما، شناسه سند: ۵۴۱۷۸/۲۹۷. نامه دکتر علی اصغر عزیزی رایزن فرهنگی سفارت ایران در اتریش به مهدی سجادی مبنی بر ابراز خوشنودی نخست وزیر اتریش از ترسیم چهره اش توسط وی و ستایش هنر ایرانی، تبریک به مهدی سجادی بدین مناسبت

